

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

คุณภาพของมนุษย์โดยเฉพาะสิ่งแวดล้อมถือได้ว่าเป็นความสำคัญต่อมนุษย์อย่างยิ่ง เนื่องจากสิ่งแวดล้อมให้ปัจจัย 4 ซึ่งเป็นพื้นฐานของการดำรงชีวิตของมนุษย์ได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค นอกจากนี้ยังให้พลังงาน ความปลอดภัยในชีวิตและสิ่งอำนวยความสะดวก แต่ปัจจุบันสิ่งแวดล้อมมีแนวโน้มเสื่อมลงทั้งปริมาณและคุณภาพ มีการปนเปื้อนของมลพิษในอัตราที่เพิ่มขึ้นทั้งในดิน อากาศ น้ำจืด น้ำทะเล อาหาร รวมทั้งการลดลงของทรัพยากรธรรมชาติอย่างรวดเร็ว ดังนั้นการเรียนรู้สิ่งแวดล้อม จึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งเพื่อคุณภาพที่ดีขึ้นของชีวิต

มนุษย์มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมอย่างแนบแน่น ในอดีตปัญหาเรื่องความสมดุลของธรรมชาติตามระบบนิเวศยังไม่เกิดขึ้นมากนัก ทั้งนี้เนื่องจากผู้คนในยุคต้น ๆ นั้นมีชีวิตอยู่ใต้อิทธิพลของธรรมชาติ ความเปลี่ยนแปลงทางด้านธรรมชาติและสภาวะแวดล้อมเป็นไปอย่างค่อยเป็นค่อยไป จึงอยู่ในวิสัยที่ธรรมชาติสามารถปรับดุลของตนเองได้ กาลเวลาผ่านไปจนกระทั่งถึงระยะเมื่อไม่กี่สิบปีมานี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในทศวรรษที่ผ่านมา ซึ่งเรียกกันว่า "ทศวรรษแห่งการพัฒนา" นั้น ปรากฏว่าได้เกิดมีปัญหารุนแรงด้านสิ่งแวดล้อมขึ้นในบางส่วนของโลกและปัญหาดังกล่าวนี้ ก็มีลักษณะคล้ายคลึงกันในทุกประเทศทั้งที่พัฒนาแล้วและกำลังพัฒนา เช่น ปัญหาทางด้านภาวะมลพิษที่เกี่ยวกับน้ำ ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติที่เสื่อมสลายและหมดสิ้นไปอย่างรวดเร็ว เช่น น้ำมัน แร่ธาตุ ป่าไม้ พืช สัตว์ ทั้งที่เป็นอาหารและที่ควรจะอนุรักษ์ไว้เพื่อการศึกษา ปัญหาที่เกี่ยวกับการตั้งถิ่นฐานและชุมชนของมนุษย์ เช่น การสร้างบ้านเรือนข้างลำน้ำ, การสร้างโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่ทางน้ำไหล เนื่องจากการสร้างเขื่อนเป็นการสร้างสิ่งก่อสร้างขวางลำน้ำ ทำให้น้ำที่ไหลมาสะสมในพื้นที่เหนือเขื่อน จนเป็นผลให้ที่ดินบริเวณเหนือเขื่อนถูกน้ำท่วมขังเป็นเวลานาน ซึ่งที่ดินเหล่านั้นส่วนมากเป็นป่าธรรมชาติและแหล่งต้นน้ำลำธาร ซึ่งถือได้ว่าเป็นที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ ดังนั้นการที่น้ำท่วมขังในพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ จะทำให้สูญเสียทรัพยากรดินตามไปด้วย นอกจากนี้เมื่อพิจารณาถึงพื้นที่ท้ายเขื่อนพบว่า แร่ธาตุที่รักษาสมดุลของระบบนิเวศไม่สามารถมาสู่พื้นที่ท้ายน้ำได้ เนื่องจากถูกกักโดยเขื่อนส่งผลให้พื้นที่ท้ายเขื่อนขาดความอุดมสมบูรณ์ด้วยเช่นกัน การสูญเสียสัตว์ป่าในการสร้างเขื่อนในตอนเริ่มต้นเมื่อปริมาณน้ำ ในอ่างเก็บน้ำเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ พื้นที่สูง เช่น ภูเขา จะกลายเป็นเกาะ แก่ง ซึ่งการดำรงชีวิตของสัตว์ป่ามักเคยชินกับพื้นที่เดิม และเมื่อปริมาณน้ำ

เพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ หากหนีไม่ทันก็จะล้มตาย หากหนีทันก็จะถูกล้อมรอบในพื้นที่จำกัด และเมื่อพื้นที่ถูกตัดขาดออกจากกัน ทำให้ไม่สามารถผสมพันธุ์ข้ามฝูงได้และการผสมพันธุ์ในฝูงเดียวกันทำให้รุ่นต่อไปมีลักษณะด้อยและอ่อนแอ และยังพบว่าการกักเก็บน้ำในเขื่อนต่างๆ ได้ลดอัตราการไหลของแม่น้ำลงจำนวนมาก จนทำให้แม่น้ำเหล่านั้นไม่สามารถเจือจางของเสียที่ถูกปล่อยลงแม่น้ำ และไม่เพียงพอต่อระดับธรรมชาติของสัตว์และพืชพันธุ์ต่างๆ เช่น การผันน้ำจากแม่น้ำลงสู่คลองด้านบนและด้านล่างโดยเขื่อนทดน้ำได้จำกัดการไหลของน้ำในพื้นที่ท้ายน้ำ ทำให้อัตราเสี่ยงต่อสุขภาพของพื้นที่ท้ายน้ำได้เพิ่มขึ้นอย่างมาก เนื่องจากมีระดับของสารมลพิษและจุลินทรีย์ที่เป็นพาหะนำโรคสูงขึ้น โครงการอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่และระบบชลประทานได้ยกระดับน้ำใต้ดินในพื้นที่ควบคุมน้ำทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงระดับของแคลเซียมและแร่ธาตุอื่นๆ จากข้อมูลของสถาบันโภชนาการแห่งชาติ ณ ไฮเดอราบัด พบว่า การไหลของน้ำอย่างช้าจากอ่างเก็บน้ำและคลองชลประทานได้เพิ่มระดับของน้ำใต้ดิน อันเป็นผลให้เกิดการเพิ่มขึ้นของธาตุโมลิบดีนัมในพื้นที่ปลูกข้าว และการขยายตัวของพื้นที่ดินเค็ม นอกจากนี้ยังมีการเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศในแหล่งน้ำ เนื่องจากในระบบนิเวศเดิม พันธุ์ปลาที่อาศัยอยู่ในแหล่งน้ำจะเป็นปลาที่ดำรงชีพในแหล่งน้ำไหล แต่เมื่อสร้างเขื่อนเสร็จแล้วนั้นปลาที่ชอบระบบนิเวศอ่างเก็บน้ำซึ่งเป็นแหล่งน้ำนิ่ง สามารถขยายพันธุ์ได้อย่างรวดเร็ว ปลาที่ชอบระบบนิเวศที่มีน้ำไหลก็จะลดปริมาณลง ทำให้ระบบนิเวศในแหล่งน้ำเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งปลาบางชนิดอาจสูญพันธุ์ไปจากแหล่งน้ำนั้นเลยก็ได้ (องค์การอนามัยโลก, 2000 : 18)

จากผลกระทบดังกล่าว ก่อให้เกิดการความเสียหายด้านระบบนิเวศสิ่งแวดล้อมบริเวณโครงการเขื่อนแควน้อยบำรุงแดน และบริเวณใกล้เคียงเป็นอย่างมาก ผลกระทบนี้เป็นผลกระทบโดยตรงต่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีในการใช้ชีวิตประจำวัน จากปัญหาด้านน้ำ: ทำให้การเป็นอยู่ลำบากมากขึ้นในการนำน้ำมาอุปโภคบริโภค เพราะในน้ำมีสารมลพิษสะสมและจุลินทรีย์ที่เป็นพาหะนำโรคสูงจึงจำเป็นต้องซื้อน้ำมาอุปโภคบริโภคแทนน้ำที่ไหลมาจากเขื่อน การเปลี่ยนแปลงสภาพน้ำไหลเป็นน้ำนิ่งจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงชั้นคุณภาพน้ำได้ โดยอาจเกิดการแบ่งชั้นอุณหภูมิของน้ำชั้นบนและน้ำชั้นล่างบริเวณที่น้ำลึกเกิน 10 เมตร ค่าบีโอดีในพื้นที่ชลประทานจะเพิ่มขึ้น ด้านการประมงและนิเวศวิทยาในน้ำ: ปลาที่ชอบน้ำนิ่งเพิ่มขึ้น ปลาที่ชอบน้ำไหลแรงหรือน้ำตกลดลง ทำให้ระบบนิเวศในแหล่งน้ำเกิดการไม่สมดุล ด้านการเกษตร: น้ำบริเวณใต้เขื่อนจะเกิดสภาพดินเค็มทำให้การเกษตรมีปัญหา ด้านสาธารณสุข: การกักเก็บน้ำทำให้เกิดความชุกชุมของโรคติดต่อทางน้ำ (พยาธิใบไม้ตับพยาธิใบไม้เลือด พยาธิปากขอ) ด้านความเป็นอยู่ของประชาชน : สภาพความเป็นอยู่และการใช้ชีวิตประจำวันลำบากมากยิ่งขึ้นกว่าเดิม และผลกระทบที่จะตามมาในอนาคตก็คือ ผลกระทบจากการเปิดโครงการเขื่อนเป็นสถานที่ท่องเที่ยว

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ในบทบัญญัติที่ 8 ได้กำหนดเรื่อง
 แนวนโยบาย ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มาตรา 85 (5) ระบุว่ารัฐต้องส่งเสริม
 บำรุงรักษาและควบคุมคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน ตลอดจนควบคุมและ
 กำจัดมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมบัญญัติว่าภายใต้บังคับมาตรา 1 รัฐจะต้องให้ความเป็น
 อิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และ
 ในมาตรา 290 บัญญัติว่า “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่ส่งเสริมและรักษา
 คุณภาพสิ่งแวดล้อม” รวมทั้งการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และคุณภาพชีวิตของประชาชน
 โดยประชาชนในท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีส่วนร่วมและจากบทบัญญัติที่
 เกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น ในหมวดที่ 14 เรื่อง การปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งแต่ มาตรา
 281 ถึงมาตรา 290 รวม 10 มาตราโดยเฉพาะในมาตรา 281

จากบทบัญญัติเรื่องอำนาจหน้าที่ดังกล่าวข้างต้น เป็นการกำหนดบทบาทที่ชัดเจน
 เกี่ยวกับการดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมที่ทางท้องถิ่นต้องดำเนินการในการบริหารจัดการของ
 ท้องถิ่นทุก ๆ องค์กรที่มีอยู่ในประเทศไทย เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยเฉพาะการ
 บริหารจัดการน้ำขององค์กรบริหารส่วนตำบล

โครงการพัฒนาลุ่มน้ำแควน้อยอันเนื่องมาจากพระราชดำริเป็นอ่างเก็บน้ำอเนกประสงค์
 ขนาดใหญ่ สามารถเก็บกักน้ำที่ระดับเก็บกัก +130 ม.รทก.(ระดับทะเลปานกลาง) ได้ถึง 769
 ล้านลูกบาศก์เมตร ประกอบด้วยเขื่อน 3 เขื่อนติดต่อกัน คือ เขื่อนปิดช่องเขาเต่า เขื่อนแควน้อย
 และเขื่อนสันตะเดียน อ่างเก็บน้ำและบริเวณห้วงงานครอบคลุมพื้นที่ 39,398 ไร่ ในเขตอำเภอวัด
 โบสถ์ และอำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก โครงการเขื่อนแควน้อยฯ จะส่งน้ำให้กับโครงการ
 ชลประทานริมแม่น้ำแควน้อยตอนล่างทั้งฝั่งซ้ายและฝั่งขวา โดยการปล่อยน้ำลงมาด้านท้ายของ
 เขื่อน แล้วสร้างเขื่อนทดน้ำพญาแมนในแม่น้ำแควน้อยที่บ้านพญาแมน ตำบลบึงยาง อำเภอวัด
 โบสถ์ เพื่อผันน้ำจากท้ายเขื่อนแควน้อยผ่านประตูระบายน้ำเข้าสู่คลองชลประทานทั้งฝั่งขวาและ
 ฝั่งซ้าย น้ำที่เหลือจะไหลผ่านเขื่อนไปตามแม่น้ำแควน้อยลงแม่น้ำน่านและแม่น้ำเจ้าพระยาไปยัง
 พื้นที่เพาะปลูกโครงการเจ้าพระยาตอนบน สำหรับใช้เพาะปลูกในฤดูแล้งเพิ่มขึ้นต่อไป น้ำที่
 ปล่อยมาท้ายน้ำยังสามารถช่วยเหลือโครงการชลประทานสูบน้ำด้วยไฟฟ้า บริเวณห้วงงานฝาย
 และเขื่อนช่วยบรรเทาอุทกภัยในพื้นที่ชลประทานตอนล่างสองฝั่งแม่น้ำแควน้อย รวมทั้ง
 ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยว ประมงและเพิ่มน้ำอุปโภคบริโภคให้แก่ประชาชนในพื้นที่ใกล้เคียง
 ได้ด้วย อีกทั้งยังสามารถผลิตกระแสไฟฟ้าพลังน้ำที่เขื่อนแควน้อยได้เฉลี่ยปีละไม่น้อยกว่า
 148.80 กิกะวัตต์/ชั่วโมง (กรมชลประทาน, 2552 : ออนไลน์)

อย่างไรก็ตามเขื่อนก็มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมบริเวณโครงการเขื่อนแควน้อยบำรุง
 เด่น และบริเวณใกล้เคียงเป็นอย่างมาก เป็นผลกระทบโดยตรงต่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีในการ
 ใช้ชีวิตประจำวันจากปัญหาด้านน้ำ ด้านการประมงและนิเวศวิทยาในน้ำ ด้านการเกษตร
 ด้านสาธารณสุข และด้านการเปิดเขื่อนเป็นสถานที่ท่องเที่ยว

สำหรับในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหินลาดพบว่าปัญหาดังกล่าวยังไม่มีแนวทางแก้ไขปัญหาเรื่องน้ำอย่างจริงจังจากองค์กรภาครัฐ เนื่องมาจากการสร้างเขื่อนแควน้อยบำรุงแดนทำให้เกิดผลกระทบดังกล่าวโดยในปัจจุบันประชาชนที่อยู่ใต้เขื่อนแควน้อยบำรุงแดนได้รับผลกระทบจากน้ำทั้งทางตรงและทางอ้อม และจากปัญหาดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยเห็นความสำคัญที่จะต้องทำการศึกษาองค์ท้องถิ่นในพื้นที่ ที่ยังไม่มีการบริหารจัดการน้ำที่ดีและมีประสิทธิภาพจึงมีการศึกษาทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการน้ำขององค์การบริหารส่วนตำบลหินลาด ในเรื่องผลกระทบต่อการสร้างเขื่อนแควน้อยบำรุงแดน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนคติของประชาชนต่อการบริหารจัดการในเรื่องผลกระทบของสิ่งแวดล้อม จากการสร้างเขื่อนแควน้อยบำรุงแดน ตำบลหินลาด อำเภอวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติของประชาชนต่อการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมจากการสร้างเขื่อนแควน้อยบำรุงแดน ตำบลหินลาด อำเภอวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก
3. เพื่อศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาผลกระทบของสิ่งแวดล้อมที่มาจากการสร้างเขื่อนแควน้อยบำรุงแดน ตำบลหินลาด อำเภอวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก

สมมติฐานการวิจัย

1. ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีทัศนคติของประชาชนต่อการบริหารจัดการในเรื่องผลกระทบของสิ่งแวดล้อม จากการสร้างเขื่อนแควน้อยบำรุงแดน ขององค์การบริหารส่วนตำบลหินลาด อำเภอวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก แตกต่างกัน
2. ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีทัศนคติของประชาชนต่อการบริหารจัดการในเรื่องผลกระทบของสิ่งแวดล้อม จากการสร้างเขื่อนแควน้อยบำรุงแดน ขององค์การบริหารส่วนตำบลหินลาด อำเภอวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก แตกต่างกัน
3. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีทัศนคติของประชาชนต่อการบริหารจัดการในเรื่องผลกระทบของสิ่งแวดล้อม จากการสร้างเขื่อนแควน้อยบำรุงแดน ขององค์การบริหารส่วนตำบลหินลาด อำเภอวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก แตกต่างกัน
4. ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีทัศนคติของประชาชนต่อการบริหารจัดการในเรื่องผลกระทบของสิ่งแวดล้อม จากการสร้างเขื่อนแควน้อยบำรุงแดน ขององค์การบริหารส่วนตำบลหินลาด อำเภอวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

1. **ขอบเขตด้านเนื้อหา** ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาเน้นศึกษาทัศนคติของ ประชาชน ต่อการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลหินลาดจากการสร้างเขื่อนแควน้อยบำรุงแดน มาใช้ในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นภายหลังการสร้างเขื่อนฯ รวมทั้งศึกษาถึงปัจจัยต่างๆที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนบริเวณเขื่อนฯ มาใช้ในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม

2. **ขอบเขตด้านพื้นที่** ประชาชนที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบ คือ ประชาชน ผู้นำชุมชน ที่อยู่บริเวณใต้เขื่อนแควน้อยบำรุงแดน ได้แก่ ประชาชนตำบลหินลาด หมู่ 1-หมู่ 9 ตำบลหินลาด อำเภอวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก

3. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ใต้เขื่อน ตำบลหินลาด หมู่ 1 – หมู่ 9 ตำบลหินลาด อำเภอวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 4,681 คน

3.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 367 คน ผู้วิจัยจึงเก็บเพิ่มอีกจำนวน 33 คน รวมทั้งหมดเป็น 400 คน เพื่อป้องกันการตอบที่ไม่สมบูรณ์ หรือไม่ครบถ้วน

4. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

4.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของบุคคล เช่น เพศ พื้นที่อยู่อาศัยระยะห่างจากเขื่อนแควน้อยบำรุงแดน อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารจัดการเกี่ยวกับผลกระทบสิ่งแวดล้อม ในด้านน้ำ, ด้านการเกษตร, ด้านสาธารณสุข, และด้านสภาพความเป็นอยู่

นิยามศัพท์เฉพาะ

ทัศนคติ หมายถึง ความสัมพันธ์ที่คาบเกี่ยวกันระหว่างความรู้สึก และความเชื่อ หรือ การรับรู้ของบุคคล กับแนวโน้มที่จะมี พฤติกรรมใดตอบ ในทางใดทางหนึ่งต่อเป้าหมายของทัศนคตินั้น โดยสรุป ทัศนคติ ในงานวิจัยนี้เป็นเรื่องของจิตใจ ทำให้ ความรู้สึกนึกคิด และความโน้มเอียงของบุคคล ที่มีต่อข้อมูลข่าวสาร และการเปิดรับ รายการกรรงสถานการณ์ ที่ได้รับมา ซึ่งเป็นไปได้ทั้งเชิงบวก และเชิงลบ ทัศนคติ มีผลให้มีการแสดง พฤติกรรมออกมา จะเห็นได้ว่า ทัศนคติ ประกอบด้วย ความคิดที่มีผลต่ออารมณ์ และความรู้สึกนั้น ออกมาโดยทางพฤติกรรม

องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มีฐานะเป็นนิติบุคคล (พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึง

ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2552) ในเขตอำเภอวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก ประกอบด้วย 6 ตำบล ได้แก่ ตำบลวัดโบสถ์ ตำบลท้อแท้ ตำบลท่างาม ตำบลบ้านยาง ตำบลหินลาด และตำบลคันไช้

การบริหารจัดการ หมายถึง การดำเนินงาน หรือการปฏิบัติงานใด ๆ ของหน่วยงานของรัฐ และ/หรือ เจ้าหน้าที่ของรัฐ (ถ้าเป็นหน่วยงานภาคเอกชน หมายถึงของหน่วยงาน และ/หรือ บุคคล) ที่เกี่ยวข้องกับคน สิ่งของและหน่วยงาน โดยครอบคลุมเรื่องต่าง ๆ พร้อมกันนี้อาจให้ความหมายได้อีกว่า การบริหาร หมายถึง การดำเนินงาน หรือการปฏิบัติงานใด ๆ ของหน่วยงานของรัฐ และ/หรือ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่เกี่ยวข้องกับ คน สิ่งของ และหน่วยงาน โดยครอบคลุมเรื่องต่าง ๆ

ผลกระทบด้านน้ำ หมายถึง สภาวะที่น้ำตามธรรมชาติถูกปนเปื้อนด้วยสิ่งแปลกปลอม (pollutants) และทำให้คุณภาพของน้ำเปลี่ยนแปลงไปในทางที่เลวลงหรือคุณภาพเสื่อมโทรมลง ยังส่งผลให้การใช้ประโยชน์จากน้ำนั้นลดลงหรืออาจใช้ประโยชน์ไม่ได้เลย

ผลกระทบด้านเกษตร หมายถึง ดินที่มีสมบัติทางกายภาพและเคมีไม่เหมาะสม หรือเหมาะสมน้อยสำหรับการเพาะปลูก ทำให้พืชไม่สามารถเจริญเติบโตและให้ผลผลิตตามปกติได้ ส่วนใหญ่เป็นดินที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ได้แก่ ดินเค็ม,ดินเปรี้ยวจัด,ดินทรายจัด,ดินอินทรีย์,ดินปนกรวดและดินตื้นนอกจากนี้ยังรวมถึงพื้นที่ที่มีความลาดชันสูง ซึ่งถ้ามีการใช้ประโยชน์ด้านการเกษตรแล้ว จะทำให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศและสภาพแวดล้อมอย่างรุนแรง หากว่าจะใช้ดินเหล่านี้ในการปลูกพืชแล้ว จำเป็นต้องมีการจัดการเพื่อแก้ไขสภาพของดินให้เหมาะสมก่อนการปลูกพืชตามวิธีการปกติเสียก่อน

ผลกระทบด้านสาธารณสุข หมายถึง ผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนระบบความสัมพันธ์ทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ โดยมีขอบเขตและความหมายที่กว้างขวางเกี่ยวข้องกับเหตุและปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลเกี่ยวข้องกับกระทบกับสุขภาพมากมายหลายด้าน ทั้งปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและปัจจัย ด้านระบบบริการสุขภาพ ระบบสุขภาพเป็นระบบที่เอื้อต่อการสร้างสุขภาพตามความหมายที่กว้าง สุขภาพคือ สภาวะที่สมบูรณ์และเชื่อมโยงกันเป็นองค์รวมอย่างสมดุลทั้งมิติทางกาย ทางจิต ทางสังคม และทางปัญญา สุขภาพมิได้หมายถึงเฉพาะความไม่พิการและความไม่มีโรคเท่านั้น

ผลกระทบด้านความเป็นอยู่ หมายถึง สภาพความเป็นอยู่ทั้งทางร่างกาย จิตใจและอารมณ์ ซึ่งมีผลจากสภาพแวดล้อมทั้งกายภาพ สังคมและเศรษฐกิจ

บีโอดี หมายถึง ปริมาณออกซิเจนที่แบคทีเรียใช้ในการย่อยสลายสารอินทรีย์ที่ย่อยสลายได้ในน้ำ ค่าบีโอดีจะบอกถึงคุณลักษณะของน้ำว่ามีสารอินทรีย์ปนอยู่มากน้อยแค่ไหน การใช้ออกซิเจนของแบคทีเรียในการย่อยสลายสารอินทรีย์

โมลิบดีนัม หมายถึง เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมโมลิบดีนัมเป็นธาตุจำเป็นเล็กน้อยในพืชและสัตว์ เชื่อว่ามีบทบาทสำคัญเกี่ยวกับสรีรวิทยาของมนุษย์ โมลิบดีนัม

ทำหน้าที่ร่วมกับเอนไซม์หลายชนิดซึ่งมีความสำคัญในการเปลี่ยนสารทางเคมีในวงจรของ carbon, nitrogen และ sulfur ดังนั้นเอนไซม์อิสระของโมลิบดีนัมจึงไม่มีผลต่อสุขภาพของมนุษย์ แต่มีผลต่อสภาพของสิ่งแวดล้อม

การจัดการสิ่งแวดล้อม หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์และประเมินสภาพการดำเนินงานของธุรกิจที่อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมแล้วว่าพิจารณาเป็นนโยบายและกลยุทธ์ในการปรับปรุงระบบและวิธีปฏิบัติงานให้อยู่ในแนวทางที่จะอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทั้งในปัจจุบันและอนาคต การจัดการสิ่งแวดล้อม คือ กระบวนการวิเคราะห์และประเมินสภาพสิ่งแวดล้อมทั้งที่เป็นปัญหาและอาจจะเป็น ปัญหาจากการดำเนินงานของมนุษย์ แล้วนำผลการวิเคราะห์และประเมินดังกล่าวมาเข้าสู่กระบวนการสร้างศักยภาพการ คงสภาพ การควบคุม กิจกรรมการจัดการและวิธีการปฏิบัติให้อยู่ในแนวทางที่จะอนุรักษ์ และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในสภาพที่ดีทั้งในปัจจุบันและในอนาคต เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อมนุษย์ มุ่งสร้างศักยภาพสิ่งแวดล้อมให้มีความยั่งยืนตลอดไป มิได้ห้ามมิให้หาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมาใช้ แต่ถ้าจะนำมาใช้ ต้องให้ธรรมชาติช่วยสร้างความยั่งยืนให้เกิดขึ้นเอง ถ้าธรรมชาติช่วยสร้างขึ้นไม่ได้หรือสร้างได้ไม่เพียงพอ ก็ให้นำเอาเทคโนโลยีเข้าไปช่วยดำเนินการ เป้าประสงค์ คือ ทำอย่างไรจึงจะทำให้สิ่งแวดล้อมมีความสมดุลตลอดไปอย่างยั่งยืน

ผลกระทบ หมายถึง ผลที่คาดว่าจะก่อให้เกิดผลดี หรือ ผลเสียในระยะยาวอย่างไร โดยประโยชน์ที่ลงสู่ประชาชนนั้นประชาชนจะได้รับประโยชน์อะไรบ้างจากการดำเนินการของโครงการนี้ที่สามารถแสดงผลประโยชน์ต่อสังคม ผลที่ได้รับหรือเกิดจากการกระทำที่มีต่อซึ่งอาจจะเป็นไปในทางที่ไม่ดีก็ได้

สิ่งแวดล้อม หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวมนุษย์ โดยสรุป สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ประกอบด้วยสิ่งมีชีวิตกับสิ่งที่ไม่มีชีวิต และสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งมีลักษณะทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ตลอดทั้งสิ่งที่ให้คุณประโยชน์และเกิดโทษขึ้นในการดำรงชีวิตของมนุษย์

ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม หมายถึง คือผลกระทบต่อมนุษยชาติ ระบบนิเวศทางธรรมชาติ และสิ่งต่าง ๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้นอันเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงคุณภาพสิ่งแวดล้อม (องค์กรสิ่งแวดล้อมยุโรป ; European Environment Agency : EEA)

เขื่อนแควน้อยบำรุงแดน หมายถึง โครงการพัฒนาลุ่มน้ำแควน้อยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นอ่างเก็บน้ำอเนกประสงค์ขนาดใหญ่ สามารถเก็บกักน้ำที่ระดับเก็บกัก +130 ม.รทก. ได้ถึง 769 ล้านลูกบาศก์เมตร ประกอบด้วยเขื่อน 3 เขื่อนติดต่อกัน คือ เขื่อนปิดช่องเขาเต่า เขื่อนแควน้อย และเขื่อนสันตะเคียน อ่างเก็บน้ำ และบริเวณห้วงงานครอบคลุมพื้นที่ 39,398 ไร่ ในเขตอำเภอวัดโบสถ์ และอำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงทัศนคติของประชาชนต่อการบริหารจัดการผลกระทบของสิ่งแวดล้อม
เนื่องมาจากการสร้างเขื่อนแกวน้อยบำรุงแดน
2. ทราบถึงผลการเปรียบเทียบทัศนคติของประชาชนต่อการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม
ขององค์การบริหารส่วนตำบลหินลาด
3. ทราบถึงแนวทางแก้ไขปัญหามลกระทบของสิ่งแวดล้อมที่มาจากการสร้างเขื่อน
แกวน้อยบำรุงแดน